

Skolelederens beretning til generalforsamlingen

den 20. april 2021

Verden er i undtagelsestilstand. Folk er sendt hjem fra arbejde, og deres bevægelsesfrihed indskrænket. Alle vaner og rutiner er sat ud af spil, og hver dag er fuld af nye spørgsmål: Hvordan skal det gå mig og mine kære? Vil jeg miste min indtægt, mit job, min virksomhed? Skal jeg aflyse og udsætte min fest, min eksamen, mit hussalg, hvornår kan eleverne komme i skole igen, og hvor længe vil det her vare ved?

Krise kommer af græsk og betyder vendepunkt. Det vil altså sige nye muligheder. Corona-krisen viser, hvor sandt det er.

Hver gang jeg konfronteres med min egen frygt og skrøbelighed, tænker jeg på et fald ned ad en stejl bakke på Velling Gavl ved Vrads Sande, en vinterdag for nogle år siden. Jeg gled, snublede, styrtede, lavede et perfekt rullefald, mistede bevidstheden, lignede en sæk kartofler, der trimlede resten af vejen og kom til mig selv efter sammenstødet med et træ ca. 50 meter længere nede. Kom på mirakuløsvis intet til ud over nogle brækkede ribben. Coronavirussens indtog har ramt mig med den samme bratte opvågning.

Vores skrøbelighed som mennesker bliver pludselig meget tydelig.

Alle er berørte af situationen. Nogle dør, og nogen mister familie og venner. Selv har jeg mistet en bekendt og en meget god og værdsat ven.

Men hvad stiller vi op med følelser som angst, frygt og skrøbelighed? Og hvordan finder vi håbet og troen på vore fællesskaber i en tid, hvor vi dagligt bombarderes med dårlige nyheder?

Det handler dette års beretning om.

Mennesker er sociale dyr, der finder støtte og glæde i andres selskab, men lige nu skal vi helst undgå hinanden. Alle er sendt ud i det ukendte på ubestemt tid, og det reagerer vi forskelligt på som mennesker. Med vaccinen er der heldigvis lys for enden af tunnelen, som man siger.

Vi søger vel alle en mening med eller en forklaring på de tragiske omstændigheder. Jeg mener, at vi på Uhre Friskole i høj grad er lykkedes med at finde løsninger og meningsfuldhed **i** krisen i stedet for **med** krisen.

Når vi, som samfund kun bekymrer os om de unges læring, misser vi, hvad det vil sige at være ung. Under coronatiden har de unge under svære vilkår, skullet løse opgaven med at finde sig selv i relation til andre.

Hvorfor er coronasituationen så svær for de unge?

I Danmark er næsten hele ungdomslivet bygget op om skolerne og uddannelsesinstitutionerne. Så når de lukker ned, er det ikke bare undervisningen, de unge afskæres fra, men også deres sociale netværk. Det samme gælder fritidsaktiviteterne, der jo typisk er klubbaserede.

Virkelig meget af et ungdomsliv handler om sammen med sine jævnaldrende at finde ud af, hvad der er cool og sejt, og hvordan man skal handle i forhold til det. Det er en kreativ proces, der kræver, at man mødes med hinanden. Når unge ikke kan det, bliver de hårdere ramt af nedlukningen end vi voksne.

Barndommen og ungdommen rummer en leg med at undersøge andre måder at være på, men eksperimenterne og undersøgelserne kræver faktisk en vis grad af forudsigelighed for ikke at blive fuldstændig uoverskuelige. Eksempelvis vil mange gerne i løbet af deres ungdomsliv have et eller flere sabbatår, hvor de mere frit kan afprøve nye sider af tilværelsen. Men når der så på grund af corona bliver skruet op for uforudsigeligheden og restriktionerne, så føles friheden ikke længere som en leg. Vi kan blandt andet se det på de mange unge, der i år i stedet for sabbatår og arbejdsår, søger direkte mod det sikre og ind på en uddannelse.

Der var meget fokus på både de små børn og de kommende studenter under sidste nedlukning, men det har været eleverne fra 5. klasse til og med 9. klasse, som var mest overladt til sig selv, og som først sent fik lov til at komme tilbage.

Netop i teenageårene er der fuld tryk på identitetsarbejdet. Man er usikker på, hvem man er og har brug for sine venner og familie omkring sig. Man har brug for nogle autentiske voksne at spille bold op ad – ikke mindst sine lærere. På nogle måder har forløbet måske været mere udfordrende for dem, hvis liv før corona lå i meget faste og trygge rammer, som de kunne navigere suverænt indenfor.

Vi var mange uddannelsesinstitutioner, der var hurtige og dygtige til at få gang i onlineundervisningen.

Læs blot Jannies fremragende artikel i februarnummeret af UJAMAA:

Fjernundervisning - ikke fjern undervisning.

Men, som sagt; at være ung handler jo ikke bare om at tilegne sig kundskaber. Man skal også finde ud af med hinanden, hvad der er fedt og cool og vigtigt og rigtigt, og hvordan man opfører sig, både indbyrdes og overfor hinanden.

Den norske sundhedsminister, Bent Høie, gik ud i en meget smuk tale og sagde, at når man er ung, så er livet nu og her; at der er nogle ting, som er ufatteligt vigtige, der følger med en hele livet, og som man lige nu risikerer at miste.

Børn og unge *er* hårdt mærket efter et år med corona, nedlukning af skoler og uddannelsessteder, onlineundervisning og social isolation.

Når situationen normaliserer sig, dukker der garanteret en masse spørgsmål op: Har vi den skole, vi ønsker? Er ønsket at få skolen tilbage, som den var før? Eller har corona vist os, at det er muligt at lave skole på helt anderledes måder?

For et år siden stod vi der: ”Vi aner ikke, hvad vi skal gøre”.

Nu har vi erfaret vigtigheden af fleksibilitet, og har set, at nogle børn trivedes bedre med onlineundervisning, og nogle børn trivedes bedre i små hold og med et nødundervisningsskema. Når det kommer til stykket er der dog tale om et fåtal. Regeringens målsætning for en bedre folkeskole er slet ikke blevet nået før corona. Alle værktøjer i værktøjskassen syntes at være blevet brugt af folkeskolerne og forvaltningerne og uden nævneværdige resultater. Og problemerne står i kø: Segregeringen til specialtilbud er igen på niveau med 2012, niveauet i matematik og dansk er på trods af øget timetal dalet, ligesom elevernes trivsel er dalet, mens skolefravær og ensomhed i skolen er steget, og folkeskolelærere rapporterer om øget vold i skolen. Folkeskolelærerne flygter som konsekvens af folkeskolereformen og lov 409, og med gennemgribende besparelser har folkeskolen lidt et kulturtab uden fortilfælde.

I nedlukningen måtte lærerne akut omlægge undervisningen til at kunne foregå digitalt. Meget var svært, noget gik ikke godt og noget gik langt, langt over forventning.

På Uhre Friskole blomstrede idérigdom frem på skolen. Læringskurven var stejl, ikke kun for lærere og skole- og viceskoleleder, men for alle. Elever og lærere viste nye sider af sig selv, og nogle børn genvandt ligefrem læringslysten, når undervisningen foregik hjemme via skærm, om end det var de få.

Jeg tror, det er ved at være for nok nu. Vi er ved at være trætte. Men vi holder ud og gør vores bedste.

Det blev nemlig også tydeligt, hvor meget relationer, samvær, nærvær og fællesskaber betyder for børns trivsel og læring (og for lærerne). Mange måneder med isolation og onlineundervisning har forårsaget ikke kun afsavn og skolesavn, men også kedsomhed, ensomhed, isolation og fysisk inaktivitet og for nogle børn og unge med meget alvorlige konsekvenser. Konsekvenserne synes ikke at være dybt alvorlige på vores sted, men jeg synes også, at forældre og lærere har været der for børnene og de unge, at de har taget opgaven på sig og mødt de pressede børn, og trådt

i karakter, når der har været særlige behov for det. Jeg er stolt over forældrenes evner til at ville hjælpe, og jeg er stolt af den empati lærerne har formået at vise.

Under nedlukningen er det blevet tydeligt, hvordan udenforskab og udsathed former sig for forskellige børn og unge. Ulighed i læringsudbytte blev synlig nærmest fra dag et, og vi har desværre også set, hvordan uligheden er blevet øget med onlineundervisningen.

Lærerne har udvist et kæmpe arbejde for at kompensere for disse sideeffekter. Gensidig tillid og fælles front mod smitten. Det var sådan vi greb situationen an. Næste fase blev så genåbningen af skolen, hvor eleverne måtte møde ind på skolen, men i små hold og grupper med 1-2 faste lærere, der bare var ”på” hele dagen. Også fra denne fase kan vi indhente viden, som kan bruges til at svare på spørgsmålet om, hvordan fremtidens skole skal se ud. Det meste af undervisningen måtte ske udendørs - og tværfagligt.

Lærere og børn bevidnede, at konfliktniveauet mellem børnene og mellem børn og voksne faldt mærkbart. Forældre og lærere stod sammen om at passe på hinanden og på børnene. Vi satte lærerne og pædagogerne endnu mere fri og udviste tillid og støtte; det var det muliges kunst og lærernes kreative omlægning af undervisning og pædagogernes kreative aktiviteter skulle ikke begrænses under de akutte forhold. Nød blev til mulighed. Nødundervisning og nødpasning åbnede op for helt nye muligheder.

Lærerne i indskolingen og mellemtrinnet giver den en ekstra skalle, med mange fysiske timer på skemaet. De er virkelig ”på”. Og overbygningslærerne kæmper indædt med at fastholde det faglige niveau og ikke mindst at forberede 9. klasse på endnu en amputeret eksamen.

Kom ikke og sig, at lærerne og pædagogerne på Uhre Friskole ikke er omstillingsparate!

Hele manøvren har kun kunnet lykkes, fordi der blev udvist gensidig tillid og fælles front mod smitten. Således blev smittefrygt og sundhedshensyn den altoverskyggende præmis for overhovedet at lave skole og børnehaver. Og på ingen tid blev hele skolens og Uhrskovens grundstruktur og organisering radikalt forandret. Skolehistorisk er det lidt af en sensation. Der vil i fremtiden blive skrevet mange opgaver på seminarierne og universiteterne om netop denne epoke i vores skoles historie.

Uanset om corona kommer under kontrol eller fortsat bliver en grundpræmis for dét at drive skole, hvad gør vi så med skolen? Hvad har vi lært om alt det, der har vist sig muligt i skolen og i børnehaven, men som før blev betragtet som utopisk? Fra de forskellige faser har vi i hvert tilfælde erfaret vigtigheden af fleksibilitet, idet vi opdagede, at nogle børn trivedes bedre med onlineundervisning, og mange børn trivedes bedre i små hold og med et nødundervisningsskema.

Mon fleksibilitet, kortere skoledage, større tillid til personalet kan blive nye værktøjer i værktøjsskassen i forhold til inklusion, skolefravær og ensomhed i skolen?

Vi har på Uhre Friskole bevist, at lærere og pædagoger, der blev mødt fleksibelt og med tillid udviklede; pædagogiske aktiviteter, undervisningens indhold og tilrettelæggelse på fundamentalt nye måder.

Vi var forberedte.

For det er faktisk måden, vi allerede arbejder sammen på, på Uhre Friskole.

Kan samme grad af fleksibilitet og tillid blive nøgleord og en mulighed for andre skoler og institutioner i fremtiden?

Fællesskabet er altid under pres. Det er et grundvilkår. Corona eller ej.

Et godt fællesskab kendetegnes ved at have solidaritet både indadtil og udadtil.

Individualisterne derimod har det til fælles med lukkede loger, super religiøse grupper og politiske fundamentalister og rockerklubber, at de reelt kun har fællesskab indadtil.

Jeg håber, at den svære tid, vi alle har været igennem kan være med til at styrke fællesskabet endnu mere.

Jeg håber det vil styrke det – at vi til stadighed insisterer på at være et forpligtende fællesskab.

Jeg noterer mig, at der er en tendens til at flere forældre vælger skole efter, hvordan de mener, den passer bedst til den personlighed, de mener, at netop deres barn har. Der er enkelte forældre, for hvem det er vigtigt at vælge en skole, der ikke styrker fællesskabet, men en skole, hvor de mener, at barnet opdrages og styrkes til personlig frihed – om nødvendigt på andre børns bekostning.

Jeg har oplevet flere mails og opringninger, hvor forældre ønsker et bestemt barn fjernet fra en klasse, fordi de mener, at netop det barn gør det svært for deres Hassan at være Hassan. Det kommer aldrig til at ske! Det strider mod det forpligtende fællesskab.

Jeg oplever også forældre, der insisterer på, at 6-8 fagpersoners observationer på skolen umuligt kan være sande, for sådan er deres barn jo slet ikke derhjemme. Hvor bliver respekten, i disse situationer af, for de forskellige positioner, vi hver især har i det forpligtende fællesskab?

Jeg har også måttet lægge ører til, at vi smider børn ud af både skolen og børnehaven. Intet kan være mere usandt. Men der findes situationer, som selv ikke Uhre Friskole kan magte, og som andre er meget mere kapable til. Det skal vi som fagpersoner tage alvorligt. Vi smider ikke nogen ud, men vi har ret og pligt til at varetage det enkelte barns tarv og sikre det det bedst mulige skole- og daginstitutionstilbud, under særlig hensyntagen til de særlige behov, der måtte være tale om.

Hvad med en mail i retning af dette: ”jeg skal hilse og sige, at mit barn har en helt anden udlægning af denne sag, så det må jo betyde, at dine pædagoger er fyldt med løgn”.

Jeg kender også en skoleleder, der blev kaldt selvfed. Fed, det er sådan set rigtig nok, men selvfed, det vil enhver skoleleder gerne have sig frabedt. Der skal mere end kors, bånd og stjerner til for, at man kan tillade sig det.

Ordet mistrivsel er også et bossord for tiden. Hos skoleledere, lærere og pædagoger får det alle alarmklokker til at ringe. Det er i vores verden forstadiet til underretning og ligger i den sidste ende af skalaen, hvor alle de store kanoner er kørt i stilling. Hvorfor ikke starte med; døjer lidt med, har det lidt svært for tiden, virker indelukket, har brug for hjælp.

Men ikke des do mindre skal det helst af nogle få udbasuneres på FaceBook, og skylden skal også helst placeres på uduelige lærere og skolen. Børnene bliver uheldigvis taget som gidsler.

For nogen er evnen til at kigge indad blevet mindre – jeg tager det som et udtryk for enorm usikkerhed omkring forælderrollen.

Problemer og pres på fællesskabet på Uhre Friskole er heldigvis småting i forhold til, hvad man ellers hører, men puffer alligevel til det, at et godt forpligtende fællesskab kendetegnes ved at udvise solidaritet både indadtil og udadtil. Og dét giver stof til eftertanke. Og dét presser fællesskabet.

Og ved I hvad: I det forpligtende fællesskab er grundvilkåret, at selv den, der modarbejder fællesskabet, og den, vi er allermest uenig med, kan og skal være med. Og det er godt, men det er vigtigt, at vi passer på hinanden.

Når man maler med den brede pensel, så har vi jo en friskole i balance. Glade børn i børnehaven og skolen og tilfredse forældre lige så.

Glade pædagoger og lærere, sekretær og serviceleder og bestyrelse.

Alle knokler de dagligt for at gøre det så godt som muligt.

Tak til jer alle.

Dette er ikke en afskedstale. Og så alligevel. Det er min sidste beretning som skoleleder på Uhre Friskole. 1. november så er det slut.

Næste år bliver det Johnnys tur. Og hjertelig tillykke til os alle for, at netop han er valgt som min afløser. Jeg kender Johnny som en dygtig, ihærdig og kompetent person. Ham bliver I glade for.

Vi startede en friskole i 2005. Vi byggede ikke en skole – nej, vi skabte en friskole. Fælles skabte vi. Fællesskab er fælles skabelse. Uhre Friskole kaldte vi den.

Hvor har det været en fantastisk rejse. Ikke mindst med jer forældre.
Ikke en eneste dag har jeg været ked af at skulle på arbejde. Trods klynk, klager, ævl, kævl og bævl.
For ved I hvad. Det har været det hele værd.

Glad samvær med de gode voksne på stedet, jer som forældre, der interesseret har kontaktet mig tidligt og sent og ikke mindst jeres pragtfulde børn har fyldt langt det meste og har gjort, at jeg føler mig som den lykkeligste skoleleder i Danmark og at jeg har verdens bedste job.

Jeg er stolt over at efterlade en veldreven og stærk skole. Stærk på værdier og stærk på ressourcer.

En stærk medarbejdergruppe på 28 mænd og kvinder.

Et fagligt højt niveau – 8,5 og nummer 17 på Cepas rangliste. Danmarks førende Entreprenørskabsskole.

En helt fantastisk viceskoleleder.

En super serviceleder.

En meget kompetent sekretær.

De fysiske rammer ude og inde er i top. Danmarks flotteste friskole.

Undervisningsmidlerne de bedste.

Vi er næsten så selvforsynende med energi, som vi kan være.

En egenkapital på 10½ mill.

Et resultat for 2020 på over 1 mill.

Likvid kapital på næsten 5½ mill.

Det giver ro i sindet og nogle kæmpe frihedsgrader mange år frem.

Uhre Friskole går nogle gyldne år i møde.

Skolebladet er det sidste $\frac{3}{4}$ år skrumpet lidt. Men der er stadig liv i den 50 årige. I oktober kunne skolebladet holde 50 års jubilæum. Det er dejligt, at der er noget, der er ældre end mig her på stedet. Tak til Jette, Helle og Tina for at bide jer fast.

Første år med valgfag i 7. og 8. klasse Billedkunst og hjemkundskab. En kæmpe succes.

Thomas musiklærer - Jane barsel, Dorte Frydensbjerg – Tanja holder - Birgitte afløste Charlotte i 3.

Ensemble MidtVest. 4. klasse. Sangskriver workshop for 4. klasse med Lisa

Københavnertur for 9. klasse midt august

6. klasse udflugt sidst i august

Børnehaven var i Jyllands Park Zoo

Cykelistpokalen står stadig på Uhre Friskole

Naturvidenskabs-festival for 5. klasse online.

5. klasse på Harrild Hede og skolens natur

Stakit – stafet – kasket. Indvielse af Urban Street Zones udendørs skaterbane. Vores egen bane. Danmarks største skolebane. 5.-6. klasse have en tur i skaterbanen.

1. og 2. kl i LEGO house

1. klasse var frugtplukkere hos Lars-Stig.

9. klasse på Naturkraft i Ringkøbing. Bevægelsesbånd med konkurrencer, grupper via messenger.

1., 2. og 3. har lært om Ole Lund Kierkegaard og de fejrede også Pippe Langstrømpes 75 års fødselsdag

Naturuge i børnehaven, stenmennesker på skuret, Motionsløb (45 km), Halloweenfest. Kælketure, skolens legeplads, halen, fastelavnsmasker og sangglad.

First LEGO League. 2. plads i Teknologi og 1. plads i Projektprisen.

7. klasse **kom** til Bornholm. Det skal være pænt – vildt pænt.

0. til 3. kom også i biografen for at se Gooseboy.

0. på besøg i Fælleshaverne. De vandt også 1.000 i konkurrencen "Børn på vej"

Juleklippedag. I hver klasse.

Læsekursus på mellemtrinnet. Freakshow – De falske freaks. Store modeller prydede gangene.

3.-4. Rams på afstand.

Danmarksindsamlingen 21.606 kr.

Webiarer. F.eks. 8. og 9. med Bent Melchior.

Luciaoptog. Filmet og sendt ud. Tak 4. klasse.

RELIEFFER

Uhre Friskoles Venner. Tak til jer.

I vil bare, I insisterer på at være en del af vores pragtfulde skole. Hvor er vi privilegerede. Det er godt, at I er her. Tak for alle de ting, I gør for os 😊

Og husk, at en skole aldrig fungerer bedre end de voksne, der arbejder på den.

Jeg siger hvert år til jer forældre: "I er vores vigtigste ambassadører." For det er I. Lad os sammen gøre Danmarks bedste skole endnu bedre.

Vi vil fortsat yde vores bedste for at indfri de forventninger, I måtte have til os om at være et godt lære- og værested for jeres børn.

Tak til alle øvrige, der kerer sig om og viser interesse for Uhre Friskole. Tak til sponsorerne.

Tak for ordet.